

Budget 2018 med plan 2019-2020

Vatten och avlopp

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Mål	3
2.1 Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.....	3
2.2 Frisk luft.....	4
2.3 Friskt vatten.....	4
2.4 Biologisk mångfald.....	5
2.5 God bebyggd miljö.....	5
2.6 Giftfri miljö.....	5
3 Ekonomi (budget)	6
3.1 Drift.....	6
3.2 Investeringar.....	7
4 Förslag till budget 2018	7
5 Omprioriteringar för att nå nämndens mål	8
6 Utmaningar inför framtiden	8

1 Inledning

Vatten- och avloppsverksamheten är ansvarig för att alla abonnenter ska ha tillgång till dricksvatten liksom att allt spill- och dagvatten tas omhand på ett riktigt sätt. Kommunalförbundet Norrvatten, som Danderyd är en del av, producerar och transporterar dricksvattnet till kommunen. Därefter tar kommunens egna nät över distributionen till varje enskild abonnent. Från varje abonnent har dessutom VA-verksamheten ansvar att omhänderta spill- och dagvatten på ett miljöriktigt sätt. Spillvattnet leds till Käppalaverket som drivs av kommunalförbundet Käppala som ser till att det renas innan det släpps ut i Östersjön. Dagvattnet leds till närmaste recipient. VA-verksamheten regleras av vattentjänstlagen som tydligt reglerar ekonomi, taxa, och andra rättigheter och skyldigheter. I denna lagstiftning regleras bland annat att verksamheten inte får gå med vinst och att inga VA-taxemedel får gå till annan kommunal verksamhet. Vid otydligheter eller olika tolkningar av lagstiftningen prövas ärendet i mark-och miljödomstolen och VA-verksamheten i Danderyd har regelbundet mål där.

VA-verksamheten kommer 2018 att ha flera nya medarbetare i form av två nya tjänster. Den personella resursförstärkningen är helt nödvändig för att möta de förväntningarna, både externt och internt, som finns på verksamheten.

2 Mål

Inriktningsmål:

2.1 Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.

Ambitioner kommande budgetperiod är att vidmakthålla den höga nivå på nöjdhet som kommuninvånarna upplever i VA-sammanhang.

Styrkor är ett väl fungerande VA-nät med få driftstörningar och därmed få avbrott i leveransen av vattentjänster.

Svagheter som identifierats är en svag trend uppåt för driftstörningar på vattenledningsnätet

De åtgärder som planeras för att förbättra måluppfyllelsen under budgetperioden är att analysera de driftstörningar verksamheten har och har haft och utifrån det planera vilka sträckor som behöver förnyas

Resultatmål:

2.1.1 Dricksvattnet ska hålla en hög kvalitet.

Nyckeltal	Resultat 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Provresultat	0	Mindre än 3	Mindre än 3	Mindre än 3	Mindre än 3
NMI Dricksvattnet	84%	Över 80%	Över 80%	Över 80%	Över 80%

Provresultatet avser det egenkontrollprogram Danderyds kommun har för att kontrollera vattenkvaliteten. Resultatet kan bli tjänligt, tjänligt med anmärkning och otjänligt. Alla prov har varit tjänliga och nyckeltalet stipulerar att högst två prov får ge resultatet "tjänligt med anmärkning". SCB-undersökningen som ger NMI resultat genomförs på hösten och kommer att redovisas till årsbokslutet. NMI-målet består av svaret på frågan "Vad tror eller tycker du om dricksvattnet i din kommun". Målsättningen är att erhålla ett resultat där 80 % eller fler ger betyget 8-10 på en 10-gradig betygsskala där 10 är bäst.

Abonenterna förväntas att även fortsättningsvist vara nöjd med kvaliteten på dricksvattnet.

Resultatmål:

2.1.2 Danderyds VA-verksamhet tillhandahåller dricksvatten med god leveranssäkerhet.

Nyckeltal	Resultat 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Antal vattenläckor	18	Mindre än 25	Mindre än 25	Mindre än 25	Mindre än 25
NMI Vattenförsörjning	87%	Över 80%	Över 80%	Över 80%	Över 80%

NMI-målet består av svaret på frågan "Vad tror eller tycker du om din kommuns vattenförsörjning". Målsättningen är att erhålla ett resultat där 80 % eller fler ger betyget 8-10 på en 10-gradig skala där 10 är bäst.

Målsättningen är att verksamheten behåller det goda resultat som uppnåtts de senaste åren.

Resultatmål:

2.1.3 Danderyd har en god funktionalitet i avloppsnätet.

Nyckeltal	Resultat 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Antal avloppsstopp	36	Mindre än 55	Mindre än 55	Mindre än 55	Mindre än 55
NMI Avloppssystem	79%	Över 70%	Över 70%	Över 70%	Över 70%

NMI-målet består av svaret på frågan "Vad tror eller tycker du om din kommuns avloppssystem". Målsättningen är att erhålla ett resultat där 80 % eller fler ger betyget 8-10 på en 10-gradig betygsskala där 10 är bäst.

Inriktningsmål:

2.2 Frisk luft

Ambitioner kommande budgetperiod:

Styrkor:

Svagheter:

Vilka åtgärder planeras för att förbättra måluppfyllelsen under budgetperioden:

Resultatmål:

2.2.1 (Mprg 1.1.1.) Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår

Inriktningsmål:

2.3 Friskt vatten

Ambitionen kommande budgetperiod är att ta fram en dagvattenplan och att tillse att nivån på inläckage inte ökar.

Styrkor är verksamhetens medvetenhet om vikten att ta fram dagvattenplanen och verksamhetens kunskap på området. Vidare är en styrka den prognostiserade avsaknaden av bräddningar

Svagheter är den ansträngda personaltillgången som förväntas lätta med föreslagna rekryteringar.

Den åtgärd som planeras för att förbättra måluppfyllelsen under budgetperioden är att rekrytera fler personer till verksamheten.

Resultatmål:

2.3.1 (Mprg 2.3.2) Dagvattenhantering i form av uppströmsåtgärder ska genomföras.

Nyckeltal	Resultat 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Enl.dagvattenplan.	Nej	Ja	Ja	Ja	

Med ökade personella resurser kan VA-verksamheten infria detta mål 2018.

Resultatmål:

2.3.2 (Mprg 2.1.1.) Minska mängden vatten till dag- och spillvattennätet

Nyckeltal	Resultat 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Andel inläckage	2,3	Lägre än 2,5	Lägre än 2,5	Lägre än 2,5	Lägre än 2,5
Antalet bräddingar från spillvattenpumpstationer	0	0	0	0	0

Andel inläckage definieras som kvoten mellan levererad spillvattenmängd till Käppala och såld vattenmängd till abonnenter. Målet är att understiga en kvot på 2,5

Resultatmål:

2.3.3 (Mprg 2.1.2.) Minska användningen av konstgödsel

Nyckeltal	Resultat 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Användning av konstgödsel på kommunägd mark		Nej	Nej	Nej	Nej

Ingen konstgödning förekommer på de ytor som sköts av VA-verksamheten.

Inriktningsmål:

2.4 Biologisk mångfald

Inriktningsmål:

2.5 God bebyggd miljö

Inriktningsmål:

2.6 Giffri miljö

Ambitionen kommande budgetperiod är att behålla den goda måluppfyllnaden

Styrkan är att verksamheten är väl införstådd i hur målet ska uppnås

Svagheter är svårigheten att veta vad som är ett miljövänligare produktalternativ

De åtgärder som planeras för att förbättra måluppfyllelsen under budgetperioden är att fortsätta riskbedömningen vid eventuella nya produkter

Resultatmål:

2.6.1 (Mprg 5.4.1) Hälso- och miljöfarliga produkter och ämnen byts ut mot miljövänligare alternativ

Nyckeltal	Resultat 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Riskbedömning utförd		Ja	Ja	Ja	

3 Ekonomi (budget)

3.1 Drift

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2016	2017	2018	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter	61,1	61,0		62,8	65,6	67,8
- Balansering eget kapital	0,8	-0,4		-5,7	-2,2	-2,5
Verksamhetens kostnader	-60,3	-61,4		-68,5	-67,8	-70,3
Nettokostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fond	10,2	7,4		2,2	0	-1,5

Fonden redovisar utgående balans för året.

3.1.1 Kommenarer till driftsbudget

VA-verksamhetens kostnader ökar från föregående år. Käppalas kostnader för omhändertagande av spillvatten ökar ca 12% per år åren framöver vilket markant påverkar den totala kostnadsmassan. Kostnaden till Käppala var 2016 knappt 15 mnkr och förväntas vara 16,8 mnkr under 2018 och 20,4 mnkr år 2020. Driftskostnaderna har ökat med det nya avtalet och budgeteras till cirka 11,6 mnkr, en ökning på 2016 med 1,6 mnkr. Den personalförstärkning som budgetförslaget innebär ger ökade lönekostnader. De kommer att uppgå till knappt 5 mnkr. Utfallet 2016 var 3,6 mnkr. Även försäkringskostnader beräknas öka. För att möta ökade kostnaderna föreslår tekniska kontoret en taxehöjning på 2% för både anläggnings- och brukningsavgifterna till 2018. Ett tidigare upparbetat överskott återbetalas också partiellt med den underfinansiering av verksamheten som föreslås.

VA-verksamhetens intäkter kommer både från anläggningsavgifter och brukningsavgifter. Anläggningsavgifter betalas när fastigheten ansluts för första gången till kommunalt VA eller när förhållandena förändras på fastigheten såsom tillbyggnad av hus. Brukningsavgifterna är de löpande avgifterna som är både fasta och rörliga. 10% av anläggningsavgifterna bokförs på innevarande års driftbudget och resterande 90 % intäktsbokförs jämt fördelat under de närmaste 50 åren.

Intäktsutvecklingen har räknats fram genom att ta förväntad intäktsnivå 2017 för brukningsavgifterna och öka med 2% samt lägga till 10% av de förväntade anläggningsavgifterna. Till 2019 har intäkterna för 2018, exklusive anläggningsavgifterna, ökats med 4% och sedan har 2019 års förväntade anläggningsavgifter adderats. Analogt har intäkterna för 2020 beräknats.

I tabellen framgår planen för att återföra det ackumulerade överskott som VA-fonden representerar. Åren 2019 och 2020 har framför allt konsultkostnader minskats då förväntningarna

på behovet av dessa minskar. En starkare bemanning tillsammans med att exploateringsprojekt bär vissa utredningskostnader möjliggör detta. Under 2020 kommer fonden att få ett underskott och en höjning även 2021 på 4% ger en balans mellan kostnader och intäkter. Prognoser så långt fram i tiden är dock alltid osäkra och den ekonomiska utvecklingen bevakas och analyseras löpande för att föreslå lämpliga åtgärder.

3.2 Investeringar

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2016	2017	2018	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader	-5,8	-19,1		-22	-12	-12
Nettokostnader	-5,8	-19,1		-22	-12	-12

Under 2018 planeras flera projekt. Pumpstationsförnyelse kommer att påbörjas och sedan löpa flera år framöver. Parkstigen och Mörby centrum är projekt som initieras av de exploateringsprojekt som nu pågår i kommunen. Gällande Mörby centrumprojektet är investeringsbehovet för 2018 mycket grovt uppskattat då det ännu inte är klart hur stor del av investeringen som ska belasta VA-verksamheten. När planeringsverktyget för spillvatten och dagvatten blir tillgängliga under 2018 kan fler förnyelseprojekt bli aktuella, särskilt i samband med exploateringsprojekt.

Detaljer

Projekt/ram (tkr)	2018	2019	2020
Ram Förbindelsepunkter	1 000	1 000	1 000
Ram Kvartersledning	2 000	2 000	2 000
Ram Reinvesteringsplan/Oförutsett/samordningsprojekt	2 000	5 000	3 000
Pumpstationsförnyelse	3 000	2 000	6 000
Skydd mot havsnivå	2 000		
Parkstigen (del av)	2 000		
Lyckovägen (del av)		2 000	
Mörby centrum	10 000		
Investeringsram totalt	22 000	12 000	12 000

4 Förslag till budget 2018

I budget för 2018 finns en ny tillsvidare tjänst. Det tillsammans med att verksamheten genomför den personalförstärkning som beslutades om redan i budget för 2017 ger två nya tjänster inom VA-verksamheten. Det kommer att ge välbehövligt tillskott till verksamhetens förmåga att möta de förväntningar som finns, både internt och externt. Det är centralt att kunna säkra upp tillgång till de kommunala VA-ledningarna och med ökade resurser kan verksamheten intensifiera detta arbete. Även långsiktig planering, krishantering och olika utvecklingsprojekt kan få ökad fokus.

För att möta de ökade kostnader som VA-verksamheten står inför föreslås en taxehöjning på 2% till 2018 följt av 4% höjningar åren därefter. Kostnadsökningarna ligger delvis utanför direkt påverkan av verksamheten såsom Käppalas ökande kostnader. En underfinansiering av

verksamheten återbetalar det ackumulerade överskott, VA-fonden, som vid ingången till 2018 beräknas ligga på 7,4 mnkr.

5 Omprioriteringar för att nå nämndens mål

6 Utmaningar inför framtiden

Under 2018 kommer VA-verksamheten för första gången förfoga över planeringsverktyg som kan simulera om ledningsnätets kapacitet är tillräckligt vid olika exploateringsscenarier. Det ger en ökad möjlighet att förutsäga om ledningsnätet behöver förstärkas vid utvecklingen av kommunen. Utmaningen består i att utnyttja dessa verktyg till fullo och prioritera de eventuella ledningsförstärkningar som kommer att definieras.

En annan utmaning är att säkerställa att verksamheten får tillgång till de ledningar som idag saknar fastighetsrättsligt skydd. Förnyelse av dessa ledningar försvåras eller omöjliggörs vid brist på ledningsrätt eller servitut för ledningarna. Även den dagliga driften kan äventyras om verksamheten saknar tillåtelse att komma åt ledningarna.